

Kako je postala miška bela.

Legenda.

Ko je bil Jezus majhen, je bil prav tak kot drugi otroci. Če je bil žalosten, bolan ali lačen, se je jokal. Kadar je bil vesel, se je smejal, ploskal z ročicami in skakal. Tudi igral se je rad, a ne tako, kot se igrajo dandanes, kajti takrat še niso poznali ne žog ne koles in ne konjičkov s piščalko. Kamenčki, trave, palice in listje z dreves so bile edine igrače takratnih otrok, tudi Jezuščka, četudi je bil božji sin.

Nekoč so bili Marija, Jožef in Jezušček več dni na potovanju. Pot je bila pusta in enolična. Kamorkoli je seglo oko, so se razprostirale same gole skale, nikjer ni bilo drevesa, nikjer zelenega travnika, nikjer človeka ne živali. Samo sonce se je smejalo in pripekalo z ognjenimi žarki.

Jezušček je bil truden in žalosten. Ko so sedli na skalo, da se odpočijejo, je zakril obrazek z rokami in žalostno zajokal. Jožef in Marija sta ga tolažila, a zaman, Jezušček je jokal vse bolj žalostno, vse obupneje. Marija se je ozirala okrog, kje bi našla kak kamenček ali paličico, da bi Jezuščka razvedrila, a ne kamenčka ne paličice ni bilo med pustimi skalami.

Jezuščkov jok pa je slišal še nekdo drugi, za katerega niso vedeli ne Jožef ne Marija in ne Jezušček, — to je bila drobna, drobcena — miška, skrita v skalnati špilji. Ko je začula žalostni jok, ji je od usmiljenja zadrželo dobro srcece. Stekla je k odprtini in pogledala, kdo tako žalostno joče. In ko je videla lepega dečka, je pozabila na vse in stekla k Jezuščku.

Jezušček se je miške zelo razveselil. Takoj je prenehal jokati. Sklonil se je in jo dvignil v naročje. Tedaj pa je solza, ki mu je kot biser lepela na trepalnicah, kanila miški na glavico. In v istem trenutku se je miškin sivi kožušček izpremenil v belega.

Tako je postala bela prva miška. In ta prva bela miška, s katero se je Jezušček igral, je praprababica tistih ljubkih belih mišk z rdečimi očesci, ki žive še dandanes.

Slavstvo

Janez Cigler. Sreča v nesreči. Ze v majski številki lanskega letnika smo omenili, da letos slavimo stoletnico prve slovenske povesti, Ciglerjeve Sreče v nesreči. Tega se je spomnilo tudi uredništvo Cvetja iz domačih in tujih logov (prof. J. Šolar) in je ta jubilej proslavilo z novo izdajo naše prve izvirne povesti, ki jo je priredil prof. dr. R. Kolarič. Izdaja je predvsem namenjena naši srednješolski mladini, a povest sama je zelo primerna za vso našo slovensko mladino, kajti v ti povesti najdete kot malokje tako preprosto, a nazorno pokazano, kako Bog plačuje dobro in kaznuje hudo, kako je

treba tudi v nezgodi in pomanjkanju in trpljenju Vanj zaupati. Povest nam zlasti kaže vzore poštenosti. Prav zaradi te čednosti posebno toplo priporočam čitateljem Vrta, da prečitajo zgodbe Pavleta in Janeza Svetina, ki sta kot majhna dečka odšla v svet, pa se v njem nista pokvarila. Ker sta ostala poštena, sta dosegla visoke časti. — Če bi dobili dandanes v róke več takih vzgojnih knjig, bi biló tudi pri nás več poštenja! Prijatelji moji, sezite po ti knjigi, saj velja samo 9 din. Ne bo vam žal! Hvaležni boste za dobro čtivo pisatelju, uredniku in založnici.

F. J.

Zanimivosti

Ledene rože — dar malega Božička. V tistem času, ko je v preprosti in mrzli betlehemske štali zagledal luč sveta naš

Zveličar, so njegovo rojstvo počastila vsa zemeljska bitja: ljudje so ga molili, živali so ga poskušale greti, divje zverine

so prenehale moriti in so se plaho približale hlevčku, ptice so prepevale najlepše melodije in vrhovi dreves so se priklanjali do tal. Veličastvo svetega trenutka je občutila vsa mati zemlja, ko se je v nemem spoštovanju stresla v svojih temeljih. In to tresenje je vzbudilo mile rožice, ki so spavale v zemlji in jih je pokrivala debela plast snega. Nič čudnega, če so tudi te rožice zaželele iti k svojemu novorojenemu Stvarniku, da bi mu okrasile siromašno posteljico. Toda kako naj gredo k Njemu, sirotice majhne, ko pa še niso v cvetu in jih stiskata v zemljo sneg in mraz! Zato so poslale rožice samo svoje želje, svete in čiste, ki so predrle zemljo in sneg in so letele kot lahak dih k malemu Božičku. Ko so priletele v Gospodovo bližino, so v svetem spoštovanju in polne ljubezni poljubile obok revnega hlevčka in — glej čudo! — na oboku so se pokazali najlepši beli cvetovi... ledene rože, poslanke v zemlji spavajočih pravih rožic... Ledene rože — rože božične, dar malega Božička, pozdravljene!

Kako je Gospod Bog ustvaril nebesa, angele in ptice. — Gospod Bog je ustvaril ljudi s perotmi. A to je bilo še takrat, ko še ni bilo nebes, pa so ljudje kar poleteli k Bogu, kadarkoli so hoteli. Ljudje pa so čez nekaj časa začeli prepogosto letati gori in so postali Gospodu nadležni. Zato je začel Bog premišljevat, kaj naj stori, da se jih znebi. Dajmo, napravimo nekaj, si je dejal, da se bodo ti ljudje umirili! E, nebo bom napravil médse — in med ljudi, na nebu bom napravil samo ena vrata in še pred ta vrata bom postavil čuvarja-angela, da bo ja mir pred njimi. — In kot je sklenil, tako je storil. Postavil je nebo médse in med ljudi, samo ena vrata je naredil, in še ta je zastražil z angelom. Toda ljudje — prav tako kot prej! Tedaj je Gospod napravil še eno nebo z enimi vrati in enim angelom. In zopet brez koristi! Zato je Bog napravil še tretje, četrto, peto, šesto in sedmo nebo, vse z enimi vrati in pri njih po enega čuvarja. Pa vse skupaj ni nič zaleglo. Ljudje so ljudje! Slabi so, pa je! Ko je Gospod to videl, se je zopet zamislil: kaj naj sedaj napravi z njimi? Pa je sklenil, da bo ustvaril ptice, ljudem pa bo odvzel krila in jih dal pticam, da bodo letale ljudem nad glavami, ti pa naj mahajo le s praznimi rokami, ker so tako neugnani! Kar je sklenil, je storil.

Betlehemske jaslice.

V nekem hlevcu pri Betlehemu so stale samotne in pozabljene jaslice, vse slabotne in bolne. Skozi razbito streho jih je obsevala mesečina. V svoji boleznii in slabosti so jaslice večkrat zavzdihnile: »O,

da bi mi bilo mogoče umreti, kot umirajo ljudje!« Pri nekem takim vzdihu pa so zaslišale glas, ki je prišel skozi krov: »Čakajte, čakajte!« Ta glas ni bil človeški, pa tudi ne od vetra, vendar jaslice niso vedele, odkod je prišel in čigav je bil.

Nekega večera sta vstopila v hlevček dva človeka: lep mož s črno brado in popotno palico in žena, ki je bila mnogo mnogo lepša in milejša kakor vse žene na svetu. Med seboj sta se klicala z imenom Marija in Jožef. Bila sta trudna in žalostna, ker nista mogla najti v vsem Betlehemu prenočišča. Jasli so bile premajhne, da bi oba mogla leči vanje, pa sta zato legla kar na tla na slamo in tamkaj trdno zaspala...

O polnoči so se jaslice nenadoma zbudile, kajti nastala je prečudna svetloba. Bilo je tako svetlo, kakor da bi bile padle vse zvezde z neba naravnost v hlevček. In angeli so prepevali sladko pesem: Slava Bogu na višavah!

In ko so jaslice odprle svoje oči, so zagledale poleg sebe Marijo, ki je bila vsa ovita z zlatimi trakovi. V jaslice je nastlala seno in slamo in nánju je položila Sinčka, vse ljubeznivejšega in lepšega kot katerokoli detece na naši revni zemlji. To je bilo božje Dete — Jezusček. Stare jasli so to dobro čutile, pa so se vse tresle od samega veselja.

To noč so jaslice postale zelo znamenite. Kesneje so jih pobožni možje prenesli v Rim in jih okovali v srebro. Tam jih še danes lahko vidite v cerkvi Marije Snežne. (Po Školskih Novinah.)

Osemdesetletnica Nikole Tesle. Ves južnoslovanski svet je v mesecu maju 1936 praznoval 80 letnico rojstva Nikole Tesle, ki je po rodu Hrvat iz Smiljana pri Go-

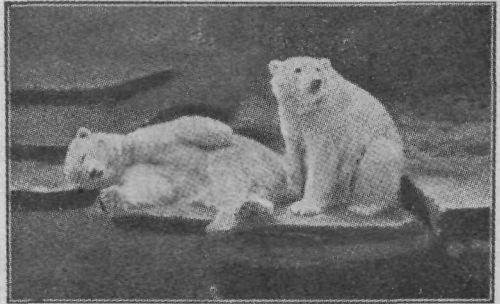

spícu v Liki. Postal je znamenit inženjer, ki živi in dela v Ameriki. Napisal je mnogo znanstvenih knjig in se proslavil zlasti z izumom o uporabi električne energije in njenem prenosu na velike daljave. Mnogo je pripomogel razvitku brezžične telegrafije, dovršenosti električnih motor-

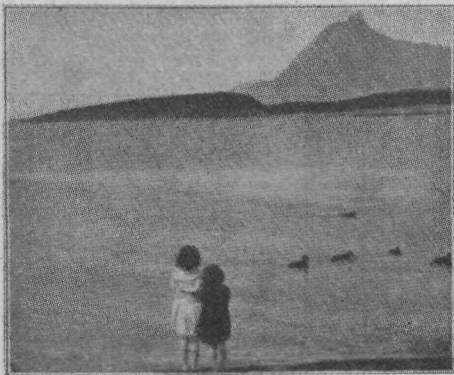
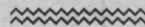
jev, žarnic itd. Tesla je naš ponos, saj je naše ime ponesel v široki svet. Zato je prav, da se ga v teh vrsticah spomni tudi »Vrtec«.

Na visokem severu. Ko pri nas zori na polju telog, v gozdu pa jagode, takrat so dnevi zelo dolgi, a noči kratke. Gospodinjam niti luči ni treba prižigati. V tem času se na visokem severu, na Švedskem in Norveškem, niti ponoči ne skrije sonce. Sicer gre o polnoči malo niže, a skrije se ne. Zato je tedaj tamkaj večer dan, in sicer od 21. marca do 24. septembra. Ljudje morajo torej pol leta spati kar pri sončni svetlobi: si morajo pač zagrniti okna. — Od 24. septembra do 21. marca pa je nasprotno: večna tema, vedna noč. Brez ur bi ljudje niti ne vedeli, katera doba je. To seveda ni prav nič ugodnega in severni prebivalci komaj čakajo ure, ko zopet lahko ugasnejo luči, ki so gorele neprestano polnih šest mesecev. Dasi pa poleti sije neprestano sonce, vendar ni tako lepo kot pri nas. Doline res da malo ozelene, na češnje in na jabolka pa še od daleč ne morejo misliti. Saj je še krompir ali pa rženi kruh tamkaj že prava delikatesa. Tam rastejo namreč sa-

morsko žival. Ljudi se izogiblje, ker ga lové zaradi dragocenega krzna. Posebno še sovraži Eskime, ki žive tam gori na mrzlem severu. Saj ima pa tudi vzrok! Eskimi namreč ne kupujejo oblek, ker tamkaj ni tvornic; ne delajo jih iz volne,

ker tam ovca sploh ne more živeti, ampak se oblačijo samo v kože belega medveda. In tudi hranijo se z njegovim mesom. Eskimi ne vedo, kaj je setev, zelenjava, domača žival (razen psa!), ker v tistih mrzlih krajih ne more nobena od teh stvari uspevati. — Pripovedujejo, da je v nekem cirkusu udomačeni beli medved mirno polegal v svoji kletki in se ni prav nič oziral na vsakodnevne obiskovalce, ki so ga ogledovali. Nekega dne pa je bilo med obiskovalci tudi nekaj Eskimov. Čim jih je medved zapazil, je strahovito zarjul in začel skakati po kletki in stresati njene drogove. Dobro, da to ni bilo za časa predstave, ko ga imajo zunaj kletke! Eskimom bi se ne bilo ravno najbolje godilo! — Če je primoran, se spusti tudi s človekom v boj. Že marsikateremu lovcu je slaba predla, če se je spogledal z njim, kajti medved je mnogo močnejši od človeka. — Nekoč se je sprehajal okrog svoje kolibe, ne da bi imel pri sebi orožje. Nenadoma se prikaže pred njim velikanski beli medved. Lovec se prestraši in pobegne. Medved pa za njim! Še malo, pa bi ga bil dohitel. Tedaj pa lovcu med begom pade kapa na tla. Medved obstane, povoha kapo, pa jo znova ubere za lovcem. Ta pa, da bi zopet zadržal medveda, vrže s sebe suknjo. In res: medved se je tudi okoli suknje zadržal nekoliko sekund. Lovec spusti na tla jopič. Pa mu začne kljub temu pojemati moč. Začne klicati na pomoč. Samo še nekaj metrov, pa ga bo medved ujel. Tedaj pa na srečo prihite lovčevi tovariši in ga rešijo. Praviijo, da ta lovec ni odslej hotel niti medvedje kože videti, kaj šele živega belega medveda!

mo jelke in breze. Toda čeprav je tamkajšnja zemlja tako pusta in izredna, vendar jo severnjaki ljubijo. In kako ne bi ljubili mi svoje zemlje, ki nam daje toliko vsega dobrega?

O belem medvedu. Temnorjavi medved, ki živi tudi po planinah v naši državi, spi v sedanjem zimskem času sladko spanje v svoji duplini. Zavlekel se je tja noter in se do tople pomladi ne bo prebudil, ker se boji snega in mraza. Nasprotno pa njegov beli sorodnik ljubi prav ta dva: zimo in sneg z mrazom, ki ju zima prinese s sabo. Saj živi tam, kjer vlada večni sneg in led. Tam ga vidite najčešče po ledenih ploščah (glej sliko!), kjer preži na tjunlje, ki se z njimi najrajši hrani. Kadar je treba, skoči tudi v ledeno mrzlo vodo, da ujame kako drugo